

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

Prețul Abonamentului:
 Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr.
 „ „ „ „ pe 1/2 an . 2 „ 50 „
 „ România și străinătate pe an . 14 franci
 „ „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
 edicte etc. tipărite de 5 ori, dacă conțin până
 la 150 de cuvinte, 3 li., până la 200 de cu-
 vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.

Correspondențele se adresează redacțiunii
 „FOAIA DIECESANĂ“;
 eșă banii de prenumerațiune și inserțiuni la
 ADMINISTRAȚIA
 Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș

Predică

de ziua s. ierarh NICOLAE

„Aduceți-vă aminte de mai marii
 voștri, carii v'au grăit voaună cu-
 vântul lui Dumnezeu și privind
 la săvârșirea vieții lor, șe le urmați
 cu credință.“

(Ap. Pavel la Evrei 13. 7.)

Iubiților creștini!

Sânta noastră biserică, maica cea bună a tu-
 turor creștinilor s'a îngrijit și se îngrijește tot-deuna
 de binele sufletesc al fiilor săi. Și spre a-i întări
 în credință și în dragostea lui Cristos, a pus ea
 multe rânduiele bune. Intre acele rânduiele este și
 aducerea aminte de bărbații cei aleși și sânti, cari
 cu virtuțile lor îi sunt lumii de pildă bună.

Chiar astăzi s'erbăm noi ziua unui bărbat sânt,
 care s'a încununat cu cununa cea nevastăjă a fap-
 telor bune, a virtuților celor mai alese.

Astăzi s'erbăm noi ziua unui luptătoriu zelos
 pentru legea lui Cristos.

Toți creștinii știu, că astăzi s'erbăm noi ziua
 s. ierarh Nicolae, Arhiepiscopului din Mira Lichiei
 în Asia-mică, făcătorului de minuni.

Vieța ierarhului Nicolae au fost aleasă, sântă,
 de aceea se și numește el în cântările bisericesti:
*omul lui Dzeu, servitoriul Domnului, serv credincios,
 bărbatul doririlor, vasul alegerii, columna și întă-
 rirea bisericeii și moștenitoriul împărăției lui Dzeu.*

Și cu drept cuvânt se numește el așa; căci
 s'a îngrijit tot-deuna, ca se samene în inimele cre-
 dincioșilor *sămënța faptelor bune, a virtuților.* Atât
 cu cuvântul cât și cu fapta a fost s. Nicolae con-
 ducătoriu neadormit pe calea mântuirii.

Dară cea mai aleasă virtute, cu care a strălucit
 s. Nicole, ca luceafărul între stele, a fost „*nevinovăția
 inimii.*“

Ca păstoriul bun, care-și pune vieța pentru
 turmă, s'a luptat s. Nicolae pentru nevinovăția,
 curăția turmei sale. El a cunoscut prea bine, că

numai o inimă curată și neîntinată, numai o inimă
 nestrucată poate produce fapte bune; el a cunoscut
 prea bine, că numai o inimă ferită de ori-ce dor
 și paimă necurată poate fi locuința unui suflet drept
 și adevărat creștinesc; de aceea n'a cruțat s. Ni-
 colae nici o osteneală, ca se implante adânc în ini-
 mile oamenilor virtutea nevinovăției.

Pre cei s'raci îi ajutara și-i îmbărbăta la răb-
 dare; pre cei avuți îi îndemna la milostenie; celor
 orfani îi era părinte bun și drept; veduvelor îi da
 învățătura folositoare, ca se nu se abată dela calea
 vieții nepătate; pre părinți îi îndemna a-și crește
 copii în frica lui Dzeu; pre cei tineri, pentru care
 arăta el mai mare îngrijire, îi învăța, cum se-și
 păstreze nevinovăția inimii.

Și în adevăr rămâne, că cea mai aleasă vir-
 tute între toate virtuțile creștine este nevinovăția
 inimii. Ea este floarea cea mai frumoasă și mai
 prețioasă în cununa celor-lalte virtuți creștine. Ea
 este temelie, pe care se răzică cele-lalte virtuți
 creștine; și precum trupul fără suflet este mort;
 așa și cele-lalte virtuți fără nevinovăția inimii re-
 mân moarte.

Dar' deși-i nevinovăția inimii o virtute atât
 de însemnată, totu-și cât de rară nu-i ea astăzi pe
 pământ! Ea-i așa de rară ca carba de leac. Și, o
 Doamne! câți sânti ca s. Nicolae n'ar fi astăzi de
 lipsă, ca se se lupte cu toate puterile, pentru-ca
 se-i desbrace pre creștinii noștri de haina cea urită
 a necurăției, a desfrânării, a stricăciunii și se-i îm-
 brace în haina cea albă și strălucitoare a nevi-
 novăției! —

Oamenii se tânguesc în toare părțile, „că s'a
 stricat lumea.“ Da, ea s'a stricat și stricăciunea
 s'a început, cum am zice, de jos în sus; de aceea,
 cu drept cuvânt se plâng bătrânii noștri de astăzi,
 zicând: „Doamne, ca stricată-i tinerimea noastră.“

Ei se plâng așa; dară apoi oare cine poartă
 vina, că tinerimea de astăzi e atât de stricată?

Păstoriul are să dea samă de oi, pentru-că lui i-au fost incredințate.

Așa-i și aici, iubitorilor mei; ceia-ce cresc tinerimea, ei au să dea samă de talantul, ce l'au căpătat dela Dzeu. Și cari-s aceia? Părinții sunt acei servi, cărora li-a încrezut Dzeu talanții, cărora li-a dat Dzeu pruncii. Ei deci poartă vina, dacă tinerimea e stricată.

Și eacă cum!

Părinții sunt învățătorii cei mai întâiu și cei mai de aproape ai copiilor. Ei sunt aceia-ce au să se îngrijască mai cu samă de creșterea lor; și într'adevăr grea răspundere au părinți față cu creșterea copiilor!

Având părinții a purta o sarcină atât de mare trebuie să arete pururea o purtare pe cât se poate de bună: să dea copiilor pildă bună atât cu cuvântul cât și cu fapta; să se ferească adecă a vorbi înaintea copiilor vorbe urte, spurcate, păcătoase, cari, auzindu-le copii, și le-ar însemna, dară numai în dauna sufletului lor; să se ferească și de fapte rele, ca să nu le dea copiilor sminteală; căci ce i-ar folosi copilului, dacă i-ar zice părintele: nu fura, eară însuș, mergând cu copilul în car în țarină, ar lua bostani ori snopi din ogor străin și i-ar pune în car? În inima copiilor să pună părinții frica lui Dzeu și cinstea legilor lui; să-i învețe, ca să cunoască partea cea dreaptă; să le însufle dragoste la ostenele și lucru și ura deșărtăciunilor, a lenii, a minciunilor și a înșelăturilor: așa dară înșiși să se ferească de înșelăciune, de minciună de lene, de deșărtăciune și să arete, că li dragă munca și tot lucrul bun; creșterea copiilor să fie ast-fel, ca să placă oamenilor și lui Dzeu. Toate aceste le pot întări părinții în inimile copiilor cu pilda lor cea bună.

Dară oare și fac toți părinții așa?

Nu!

Mulți părinți în loc să dea pildă bună cu purtarea lor, li sunt copiilor chiar cu vorbele și cu faptele lor cele rele numai de stricăciune.

Mulți părinți sunt, cari nu se mai îngrijesc de creșterea copiilor așa, după cum o cer legile dzești și omenești, ci-i lasă cu totul de capul lor. Crescuți copiii astfel, adecă fără învățatură, fără îngrijire părințească, ei nu mai știu, ce-i lege și ce-i fărădelege, nu știu, ce-i bine și ce-i rău; de aceea zice Solomon la Pilde 29, 15: „pruncul lăsat în voia lui, îi rușinea părinților.“ Sunt de acei părinți, — și încă cam mulți — cari în loc să-și ducă copiii la biserică, ca să învețe rugăciunile și frica lui Dzeu, sau să-i dea la școală, ca să învețe carte, îi duc de mici pela crâșme, pe la clăci, unde le dau ochii să vadă multe răutăți.

Alți părinți earăși, văzând, că copiii le umblă noaptea, îi lasă în știrea lor, încât se cufundă tot mai tare în fapte de rușine, tot mai tare în păcate urte. De aceea nici n'avem de ce ne mira, că

tinerimea de azi e atât de stoarsă de puteri, și dacă știți unde este isvorul. Nu! să nu ne mirăm, iubitorilor mei, când vedem, că tinerimea de astăzi, abia ce-i eșită din anii copilării, să și pune cu nerușinare în rând, umăr în umăr, cu oamenii cei bătrâni, că umbla pe la cărșme, că petrece nopți întregi pe la case sburdând.

Copii fără creștere, fără îngrijire părințească, perzându-și odată odorul cel mai scump pentru om, adecă „nevinovăția inimii“, se fac fiii diavolului, fiii perzării și ai osândeii. Perzându-și nevinovăția, inima li se face cuib spurcat de toate răutățile; ei se fac leneși, bețivi, răsipitori de averea părințească, furi, prădători, ucigași și altele.

Eacă nefericirile, cari se nasc, dacă părinți n'au grijă de creșterea copiilor!

Eacă cauza, că vedem tinerimea noastră căzând tot mai tare în groapa cea afundă a osândeii vecinice!

Vă întreb acuma pe voi părinți, cari nu v'ați îngrijit de creșterea copiilor, cari ați fost nepăsători față de talanții, ce i-ați căpătat dela Dzeu, vă întreb, ce veți răspunde, când veți fi întrebați cum ați lucrat cu dănșii, cum v'ați crescut copii? Ce veți răspunde, când veți fi întrebați, de ce au înecat neghina faptelor rele inima copiilor voștri? Ce veți răspunde? Nu veți putea răspunde nimic! Veți amuți și intra-veți fără milă la locul osândeii vecinice.

Văzându-vă astăzi mai mulți, ca de altădată, adunați în acest lăcaș sânt, vă indemn pre toți, câți sunteți părinți, vă indemn cu totadensul, ca să aveți grijă de odoarele, ce le-ați căpătat dela Dzeu. Nu fiți nebăgători de samă față cu creșterea copiilor voștri! Priveghiați-vă ziua și noaptea copiii, ca să nu se abată dela calea dreptății și învățați-i frica lui Dzeu. „Învăță pruncul de cale-i, căci și dupăce va îmbătrâni, nu se va lăpăda de aceasta“, zice Solomon la Pilde 22, 6. Fiți și voi, părinților, ca grădinariul, ce oltuește și pomul cel mai sălbatic de-l face bun și oltuiți și voi în inima cea fragedă a copiilor voștri mlădița cea aleasă a „nevinovăției“, acea virtute, cu care a strălucit mai ales s. Nicolae! Urmați, părinților, cu bucurie pildei s. Nicolae și priveghiați cu neadormire creșterea copiilor! Nu uitați că „nevinovăția inimii“ este averea cea mai mare, ce o puteți da copiilor voștri! Nu uitați, că numai o inimă curată și ferită de patime poate fi locuința sufletului blând și drept! Nu uitați, că aveți a da răspuns înaintea judecătorului celui prea drept! De aceea fiți buni, de vă împliniți de acuma înainte datorințele, cum se cade, față cu creșterea copiilor voștri și apoi veți fi încununăți și voi ca și s. Nicolae cu cununa nevestejită a măririi vecinice. *Amin.*

(Candela)

Adrian Bocca

Patriarhii

Chiemarea lui Avram

Ținta: Astăzi vă istorisesc despre *evlaviosul Avram*, care și-a părăsit patria.

Dela fiii lui Noe (Sem, Ham și Iafet) s'au înmulțit și răspândit oamenii preste tot pământul. S'au format felurite țeri și popoare cu nume deosebite. Dară și acuma ea și mai înainte oamenii s'au stricat. Ei și-au uitat de adevăratul Dzeu și credeau, că dumnezeii lor ar fi soarele luna... munții, animale... ba chiar chipuri cioplite (=idoli) din lemn sau de peatră. La toate scestea se închinău și se rugau ei (închinători la idoli = idololatrii, păgâni).

Astfel de oameni locuiau și în țara, în care trăia Avram. Chiar și părinții și cele mai multe din neamurile lui erau păgâni. Cum se va fi simțit Avram între ei? Rău. De ce? Oare n'ar fi făcut el bine, dacă i-ar fi părăsit, s'ar fi dus dintre ei? Dar unde, pretutindenea erau păgâni și apoi cum se-și fie părăsit el țara, în care s'a născut (patria), părinții...? Dacă însă i-ar fi zis cine-va să facă acest lucru?... .

Ascultați:

II

Predarea istorioarei în 2 bucăți.

1. În Caldeia trăia un om cu numele Avram și femeia lui Sara. Avram era bun și cu frica lui Dzeu. Și a zis Dzeu lui Avram: „*Eși din pământul teu, din casa părintelui teu și te du în pământul, ce eu ți-l voi arăta și eu te voi binecuvânta și voi face numele tău mare și se vor binecuvânta întru tine toate popoarele pământului.*”

2. Și Avram plecă din Caldeia cu Sara și cu nepotul său de frate Lot și cu toate averile lor, ce le agoniseră. Și ajungând în Canaan, străbătură până la locul Sichem. Și se arătă aici Dzeu lui Avram și îi zise: „*Pământul acesta ți-l voi da seminției (urmașilor) tale.*” Și Avram a zidit în Canaan altariu lui Dzeu și predica numele lui Dzeu.

Reproduceri, explicații.

Ce a zis Dzeu lui Avram? Cum i-vor fi picat lui Avram cuvintele acestea? Greu, căci cum se-și părăsască patria, părinții... și să ia lumea în cap. Iubirea de patrie, părinții îi zic să stea locului; Dzeu însă îi poruncește să lase toate și să plece. Acasă are toate, ce-i trebuie; dar plecând de acasă Dzeu îi promite, că-l va binecuvânta (scut, ajutoriu...), că va face numele lui mare (toate popoarele vor auzi de Avram și-l vor lăuda) și că întru el se vor binecuvânta toate popoarele lumii (acți se face alusiune la viitoriul Mântuitoriu, ce avea să se nască din neamul lui Avram).

Ce va fi făcut Avram?

Avram plecă cu Sara, Lot, servii, vitele și toate averile sale. Calea din Caldeia până la Canaan a fost

lungă și grea (mapa). Descrierea necazurilor, ce le-a avut Avram pe aceasta cale. Cine l-a condus, cine l-a păzit, cine i-a dat toate cele de lipsă pe acest drum lung și greu? Dzeu. Avram n'a pierdut nimic părăsindu-ș patria, căci Dzeu i-a dat alta mai bună. Descrierea Canaanului, unde „*curge lapte și miere.*” Ce a făcut Avram ajungând în Canaan? Jertfă, mulțămită... a predicat numele lui Dzeu. Cui? Acelora, pe cari i-a adus cu sine, poate și unor păgâni... și așa a format o comună mică, care a crezut și a slujit lui Dzeu. Așa dar de ce l-a scos, de ce l-a *chiamat*, Dzeu pe Avram dintre ai săi? Pentru ca el să lătasă credința în adevăratul Dzeu și să formeze un popor evlavios. Cristos, preoții, părinții etc. încă au avut și au chiamarea aceasta.

III

a) Știa Avram unde o să ajungă eșind din Caldeia? Nu. Cunoștea drumul, ce avea să-l facă? Nu. Cum a putut deci el să plece de acasă, dacă nu știa unde o să ajungă, și n'avea nici închipuire de drumul, ce avea să-l facă? S'a lăsat în grija lui Dzeu. El avea deplină *credință*, că ori ce i-să întemplă, să întemplă cu știrea și voia lui Dzeu. El *spera*, că va ajunge cu bine și în pace în țara, ce i-a promis-o Dzeu. Și noi ca și Avram tot-deuna să credem, și să sperăm în Dzeu.

b) Cum se poate, că Avram s'a decis a asculta de Dzeu și a-și părăsi patria și părinții, neamurile și cunoșcutii, cari plângând îl vor fi rugat pe Avram să rămână la ei? Avram a iubit pe Dzeu mai pre sus de toate... și bine a făcut, căci cel ce se iubește pe sine, pe ai săi... lumea mai mult decât pe Dzeu, nu este vrednic de Dzeu.

IV

„*Încredințază Domnului calea ta și sperează în el*” (Psalm. 37. 5). „*Cel ce iubește pe tatăl său sau pe mama sa mai mult decât pe mine, nu e vrednic de mine* — zice Domnul (Mat. 10. 37)... Aci se potrivește și Mat. 19, 29.

V

Cu ce a răsplătit Dzeu credința, iubirea și speranța lui Avram? L'a binecuvântat. Fiți deci și voi ca Avram: credeți în Dzeu și învățăturile lui (cari?), iubiți-l din toată inima, din tot sufletul, din toată puterea și din tot cugetul vostru (Luca 10, 27), și mai pre sus de toate; sperați în el (când? esemple); — cu un cuvânt fiți *drepti*, dacă voți, ca el să vă poarte pe căile cele bune, să vă păzască de rele și să vă dea toate de câte aveți trebuință.

Avram și Lot

Ținta: Astăzi... cum s'a despărțit Avram de Lot.

I

Cum au trăit Avram și Lot în Canaan? Au dus o viață nomadică. Locuința au avut-o în corturi (umblând cu vitele după pășune, nu și-au zidit case), nutrimântul îl aveau dela vitele lor (lapte, unt, brânză, carne), îmbră-

căminte de lână De vite grijau atât servitorii lui Avram, cât și ai lui Lot, cari le pășteau împreună. Înmulțindu-se însă vitele și nefiind de ajuns iarbă pentru toate, servitorii încep să se certe, să se bată chiar. Certele lor ajung la urechile stăpânilor. Și Avram și Lot văd, că pășunea este puțină pentru atâtea vite. Ce era de făcut? Să se despartă, unul din ei trebuia să-și caute alte locuri de păscut. Cine? Avram avea mai mult drept să rămână locului, căci lui îl dase Dzeu, afară de aceea Avram luase cu sine pe Lot mai mult din bunăvoință. Așa dar Lot trebuia să plece. Să vedem făcut-a Lot aceasta?

II

Predarea istorioarei în 2 bucăți.

1. Și Avram avea foarte multe vite și aur și argint, dară și Lot avea oi și boi și corturi. Și pământul, unde s'au așezat ei nu era destul pentru densii, ca să poată locui împreună.

Și se certau păstorii lui Avram cu ai lui Lot. Atunci Avram zise lui Lot: „*Rogu-te, să nu fie ceartă între noi și între păstorii noștri, căci noi suntem frații (rude); desparte-te de mine; dacă vei merge tu spre stânga, eu voi merge la dreapta; de vei merge tu spre dreapta, eu voi merge spre stânga*“.

2. Și Lot apucând spre răsărit își alese câmpia Iordanului, care era adăpată preste tot și ca o grădină, și își întinse corturile sale până la Sodoma. Ear Avram cuprinse pământul până la Hebron.

Reproducere . . . Întrebuințarea hartei.

Pentru-ce s'a născut ceartă între servitorii lui Avram și ai lui Lot? Cum s'a putut pune capăt certei? Prin despărțire. Cine era îndrept să dispună cine să plece? Pentru ce? Avram era mai bătrân, mai tare și stăpânul locului. Ce a făcut Avram? A lăsat pe Lot să aleagă. Pentru ce? Ca Lot să fie mulțumit și să nu se certe. Așa s'a și întâmplat, cearta a încetat; Avram a lăsat după voia lui Lot, căci nu putea suferi cearta și voia să aibe pace. Ce trebuia să facă Lot . . . ? Să lase pe Avram să aleagă sau se-și fie ales locul mai slab de pășune. De ce n'a făcut acest lucru?

Ce păreri aveți despre Avram? . . . despre Lot.

III

Locul, pe care își pășteau Avram și Lot vitele era al lui Avram, lui îl promise și dase Dzeu. El a făcut numai un bine lui Lot, că l-a luat cu densul. Avram a avut dreptul să-și aleagă câmpia mai bună, ba chiar să dispună, ca Lot să plece spre apus. El însă nu face nici o întrebuințare de drepturile sale, ci se mulțamește cu aceea, ce i-a lăsat Lot. Urmarea acestei proceduri: a încetat cearta, Lot să bucure, că avea parte mai bună, Avram să bucure de bucuria și mulțămirea lui Lot („*bucurați-vă cu cei ce se bucură*“ Rom. 12, 15), deși s'a ales cu partea mai puțin bună.

A încetat așa-dar cearta și în locul ei a intrat pacea. Cine însă a făcut pacea? O, de ar fi toți oamenii ca Avram! Atunci între oameni nu ar fi decât pace și prietenie. Atunci toți ar fi fericiți și — după cuvintele lui Cristos — toți s'ar chiema fii lui Dzeu.

IV

„*Fericiți sunt făcătorii de pace, căci aceia fii lui Dzeu să vor chiema.*“

V

Die vieța copiilor să se aducă exemple asemănătoare cu istorioara. Învățătorii să arête apoi, cum trebuie să se poarte elevii în exemplele aduse, ca să fie iubitori de pace ca Avram.

Deci cum putem noi fi fericiți? De ce cuvinte (sentință) trebuie să-și aducă aminte toți aceia, care să ceartă bucurosi.

Fii deci . . . dacă voiți și voi să vă numiți fiii lui Dzeu și să fiți fericiți.

Biserica anglicană

Mai anii trecuți era vorba, cumcă biserica anglicană ar avea de gând a trece la religiunea gr. or. Sunt încă și astăzi mulți cărturari în Anglia, cari ar trece la biserica ortodoxă, dacă nu le-ar sta în cale grosul mulțimii. Din aceasta cauză cred a nu fi de prisos, ca să cunoaștem mai cu deamăruntul *Biserica anglicană*.

Biserica anglicană în privința învățătorei e a să număra la biserica reformată, ear în privința cultului și a autonomiei bisericesti stă între catolici și reformați. Starea aceasta să esplică din modul înființării ei.

Reformațiunea, în Anglia, n'a provenit ca cea germină din mișcările religioase, ci rumperea cu Roma au fost voința proprie a unui rege, și anume sub Enric al VIII-lea, carele deși era la început un mare luptătoriu în contra protestantismului, ba ce e mai mult, prin epistoala scrisă contra lui Luther și-a fost câștigat titlul de onoare: apărătoriu al credinței, — totuși după ce Papa n'a voit să desfacă căsătoria lui Enric cu Catarina de Aragonia lăsă a să nimici prin parlament puterea papei și la a. 1532 să cunună fără dispensațiune cu Ana de Boleyn. Nimici apoi mănăstirile luând pre sama statului averile. Biserica însă totuși rămase, în privința cultului și a învățătorei, rom.-catolica, de oare-ce pre regele nu l-a abătut nici un motiv religios. Ba ce e mai mult văzând protestanții, că regele nu mai voește să recunoască pre Papa cu mai mare zel începură a lucra pentru introducerea definitivă a protestantismului și ștergerea dogmelor catolice. Regele însă să văzu îndemnat a aduce la a. 1539 cei 6 articli, prin care să amenința cu esilare și cu moarte ori ce atac contra învățătorilor: despre prefacere (a pâinei și vinului), despre detragerea potirului la

sânta cuminecătură, despre celibat, nedesfacerea votului de castitate (Keuscheit), despre mărturisirea păcatelor la urechea duhovnicului și despre slujba pentru cei morți. În a. 1547 s'a oprit cetirea bibliei. În a. 1549 s'a conces cina de taină sub amendoauă chipurile, eară un op compus de Cramer au contribuit mult la reformarea serviciului divin în sens evangetic. Prin influința țerilor din afară a primit cu incetul biserica anglicană caracterul reformatiei, ear prin articolul 42 din 1552 se exprimă apriat despre revisiunea cărților de rugăciune și profesiunea credinței. Prin introducerea celor 39 articlii (1571), prin introducerea catechismului și a unei biblie revăzute au fost terminată înființarea, întemeierea bisericei de stat. Ori ce nesubordinațiune față de religiunea de stat s'a considerat și pedepsit ca înalta tradare. În legislațiunea ultimilor ani ai Reginei Elisaveta (1559 suită pe tron) s'a luat măsurile cele mai aspre nu numai în contra catolicilor ci și în contra celorlaltele secte, precum contra presbiterianilor și contra puritanilor. Iacob I au dat toate bunurile bisericești în supusa Irlandie, clerului anglican, deși țara rămăsese mai toată catolică. Apăsarea catolicilor avu urmarea băiei de sânge irice (1641), în care periră mulțime de protestanți, eară ceialalți părăsiră țara adecă insula.

După ce însă sub Carol I prin arhiep. Laud s'a schimbat în despotism prelația împreună cu absolutismul politic, protestantismul au isbucnit de nou, eară în Scotia prin încercarea introducerii unei biserice episcopesti se esca o rescoală sângeroasă (1637). În Anglia însă au fost biserica presbiteriană ca biserica domnitoare până la restituirea bisericei de stat (1662)

Constituția bisericei Anglicane e curat hierarhică. Preoțimea constă din episcopi, preoți și diaconi. Dintre cei doi episcopi din Canterburi unul e primatele a toată Anglia. Sub acesta stau și episcopii, dintre cari numai 26 au scaun și vot în dietă.

Fiecare episcop are un capitlu, la care afară de decan, mai aparțin canonicii, arhidiaconii și alți demnitari. Episcopii, cei mai mulți decani precum și alți demnitari sunt plătiți de stat. Plata episcopului e dela 9000 până la 15.000 Pf. sterlingi anual. Parohiile de frunte se ocupă în cele mai multe locuri de fii marilor proprietari sau de careva rudenii de a episcopului (cam așa se întâmplă și în celelalte țeri). Parohiile se îndeplinesc în felurite chipuri. Cele 13.728 parohii au un venit anual de 4,525.395 Pf. sterlingi și de ocuparea lor dispun în 960 casuri statul, în 3465 casuri capitlurile și episcopiile, în 882 casuri universitățile și colegiile din Eton și Vinchester în 8521 casuri persoane private și corporațiuni de laici. Episcopilor li-e subordonată administrația din lăuntru a bisericei precum și disciplina și judecata preoțimei. Ambele metropolii au adunările lor, în care episcopii, decanii, reprezentanții capitulelor și ai clerului inferior

au loc și vot. Elementul laic e eschis dela adunări. Pentru cultura clerului sunt afară de universități 18 seminarii. Venitul total al bisericei anglicane se prețue anual la 8 mil. Pf. sterlingi, care provine din dijma (a 10 parte) buzurilor nemșcătoare, din capitalele depuse, din stola, din vinderea scaunelor și din daruri benevole. Darea de stat și c. l. după bunurile bisericești e ștearsă din an. 1866. Cei 24 misionari esteri au la dispoziție 560.000 Pf. sterlingi. Serviciul divin e regulat prin cartea de rugăciune și escelează în privința bogăției liturgice înaintea tuturor religiunilor evangelice.

Predica urmează îndată după liturgie. Biserica anglicană deaproape fiind catolicismului în constituție și rit, este în învățatură protestantă, pentru că cei 39 articlii, adevăratul Simbol al credinței, la care sunt deobligați toți preoții consună în parte din cuvânt în cuvânt cu biserica germană evangetică. Prin esplicarea celor 39 articlii s'a desbinat biserica anglicană în partide așa d. e. partida superioară bisericească (Hochkirchliche Partei), care ține tare la constituția și cartea de rugăciune. Din ea au eșit anglo-catolicii sau ritualii, care în rit și dogmă stau aproape de catolici. Apoi Partida inferioară bis., care pune puțin pond pe rit și constituția ei, mai mult însă pe activitatea internă și esternă a creștinismului în misiunea sa. Din această partidă e și A. P. Stanley. Biserica anglicană se restringe ca biserica de stat numai asupra Angliei, Wales și insula Man, totuși însă are o mulțime de biserici, filii în afară de Anglia, carora le ofere însemnate ajutoare. Biserica protestantă din Irlandia împreună cu cea anglicană e dela 1871 neatârătoare, are 12 episcopi cu un sinod, în care afară de episcopi mai sunt 208 reprezentanți ai preoțimei și 416 laici.

Isaia Popoviciu,
paroch gr. or.

S f a t u r i

Mijloc de a îmbunătăți calitatea vinului. Câte-odată, chiar când recolta este mănoasă, se întâmplă ca strugurii să nu apuce a se coace bine în unele părți. În asemenea cas, pentru a se îndrepta vinurile rămase acre, din cauza necoacerei strugurilor, se vor întrebuița următoarele mijloace, cari sunt lesnicioase și puțin costătoare.

Buna calitate a vinului nu atâră numai dela natură, ci mai mult dela îngrijirile, ce trebuie să i-se dea. Adesea proprietarii de vii acasă pământul și clima lui, când ar trebui să se acuse pe ei înșiși.

Căldura naturală a soarelui, pe când se coc strugurii, desvoaltă într'ênșii și materia indulcitoare. În anii când căldura soarelui nu este atât de puternică pentru a îndulci strugurii, urmează să se înlocuească prin îndulcirea artificială :

Să va topi într'o căldare sau oală cu must de vin o cățime de zahar, și să va turna în bute sau butoiu, cât să va putea mai ferbiute; după aceasta să va amesteca vinul cu mustul zaharit, clătărind butea cât va fi trebuință, pentru a să împărți și împrăștia în tot vinul materia zaharită și căldura ei. În urmă să astupă până la timpul pritocirei.

Cățimea zaharului trebuie să varieze după cum merge anul.

Dacă recolta va fi fost de o calitate de mijloc, să va pune zaharul topit în cățime de un chilogram (precum s'a arătat mai sus) într'un vas, care să conțină 225 litre, dar dacă recolta va fi fost rea și, după toate probabilitățile, ar da un vin fără culoare, acru, fără miros, care să nu să limpezească, să nu poată apuca sau ținea un an și care nu ar avea măcar meritul de a să putea preface într'un oțet bun, atunci să vor adăuga două și chiar și trei kilograme zahar într'un vas de aceeaș mărime, și în modul acesta acel vin rău va fierbe bine și iute, va deveni bun, plăcut, colorat și să va putea păstra mai mulți ani, îmbunătățindu-se din ce în ce mai mult.

Cu o cheltuială de 3—4 florini pentru fie-care bute sau vas cu vin de 225 litre, se poate îndoi prețul, făcându-se îmbunătățirea arătată.

Beutură sănătoasă de mere putem căpeta într'un mod foarte ușor. Merele necurățite le spălăm bine. Tăiem apoi fiecare măr în patru părți, punem bucățile într'o oală de pământ, pe deasupra lor presărăm puțin zahar, umplem oala cu apă fierbinte, o acoperim și o lăsăm să stea câteva ceasuri la loc cald. După ce s'a răcit apa, o strecurăm într'un vas curat și ea e cea mai bună apă recoroitoare de băut, mai ales pentru bolnavi.

Cum să fac oalele de lut ca de fier? Luăm lut și-l subțiem de tot cu apă, apoi cu o pensulă (mătăuz) ungem oalele cu aceasta soluțiune, ear după ce să uscă, le mai ungem odată. Apoi ungem oalele de câte-va ori cu ulei de in, dar tot-deuna numai după-ce s'au uscat. Ast-fel oalele devin tari ca fierul.

Merele coapte în mod american. Merele coapte în mod american au un gust escelent. Luăm mere de felul lor acre, le curățim de coajă, le scoatem partea de mijloc cu stimburi, fără însă de a le tăia în două, ci numai găurindu-le. Apoi umplem mijlocul găurit cu zahar pisat, punem deasupra o bucățică de unt și așezăm merele într'o tigare, pe care o punem în cuptoriu.

Folosirea merelor necoapte. Despre folosirea merelor necoapte un grădinariu de renume dă următorul sfat: Merele căzute, necoapte, dar destul de crescute, sunt foarte bune pentru a prepara din ele gelatină.

Cum să întărim vasele de pământ din bucătărie. Luăm două chile de lut cernut, o jumătate de chilă smalt pisat fin și o jumătate de chilă de sticlă; apoi două mâni de păr de vacă, facem din toate un terciu (scrob), cu care ungem vasele în grosime ca de o jumătate de deget. După ce să uscă, vasele ast-fel preparate vor putea rezista ani întregi la ori-ce fel de foc mare.

Pomi în vii. Dacă în vii să află mulți pomi și mai ales dacă coroana (crengile) pomilor e prea mare, aceștia umbresc locul, întârzie coacerea strugurilor și pentru rodire sunt în total foarte păgubitori. Cu toate acestea vedem, că cultivătorii de vii nu prea țin samă de asta și de aci vine, că în vii găsim mulțime de nuci și de meri, cari prin coroanele lor mari împedecă creșterea și coacerea strugurilor. În loc de nuci, meri și alți pomi de felul acestora, economii vor face bine, dacă vor căuta să planteze în viile lor numai pomi cu coroanele mici, precum sunt cireșii, vișinii, perii, mai ales însă persecii, cari dau puțină umbră și astfel nu păgubesc recolta strugurilor.

Bostanii ca nutreț. Bostanii să tae în bucăți nu tocmai prea mici și din acestea se dau unei vite cam câte 10 chile. La început vitele nu mănâncă bucurosi acest nutreț, dar după 3—4 zile se dedau cu el, și-l mănâncă cu plăcere. Căi încă mănâncă cu mare poftă bostanii tăiați astfel în bucăți. Pentru vacile cu lapte ei sunt cu deosebire recomandabili, deoarece vacile hrănite cu bostani dau un lapte gras, bun și foarte untos.

Ridichile de lună. Cu cât acestea se samănă primăvara mai de timpuriu, cu atâta sunt mai plăcute și mai căutate. Unii s'au obicinuit a le sămăna chiar pe la începutul lui Martie, vezi bine în straturi de gunoiu (paturi calde), dar la nici un cas straturile să nu să fie prea calde, deoarece căldura prea mare face, ca ridichile să fie vermănoase. La finea lui Martie ele pot să fie sămănite în liber, la grădină; se samănă așa de des, ca un fir să nu stea mai departe de 1½—2 degete unul de altul, astfel ca să și poată ținea umbră. Pământul sămănat trebuie apăsat bine, prin ceea ce se ajutură răsăriră grabnică și ușoară a ridichilor. Pentru ca ridichile să fie bune, condiția de căpetenie este, ca ele să crească repede; să le plivim cu îngrijire și trebuie să le udăm adeseori, dar niciodată prea tare, — prin aceasta vom face ca ele să crească în grabă. Indată ce ridichile au crescut, trebuie culese, căci altfel se strică și încep să facă simburi. Peste vară, când căldura e mare, ridichile de lună putrezesc repede și rămân mărunte; cătră toamnă însă, când timpul a început a să răcori, earăș să pot sămăna.

Înștiințare

Să aduce la cunoștința membrilor casinei române din Caransebeș, că adunarea generală ordinară se va ținea în 18/30 Decembrie la 2 oare p. m. cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comitetului despre starea societății.
2. Satorirea bugetului pe anul viitoriu.
3. Alegerea noului comitet.
4. Propuneri și interpelări.

Pentru comitetul casinei române:

Dr. Traian Badescu,
vice-președinte.

Petru Ionescu,
notariu.

Varietăți

Bani ce ies din circulațiune. Cu sfârșitul anului curent 1894, după calendarul nou, vor ieși din valoare banii de argint, cei câte de 20 cr., precum și cei de aramă de câte 4 cr. Atragem deci la aceasta împrejurare atențiunea tuturor sătenilor noștri, ca să fie cu grijă, și dela anul nou încolo, socotit după calendarul nou (adecă dela anul nou nemțesc) să nu mai primească ca plată sau în schimb astfel de bani. Altcum este tare de dorit ca preoții și învățătorii de pe la sate să facă pe oameni băgători de samă la ieșirea din circulațiune a acestor bani, ca așa să nu sufere pagube.

Societatea academică „Junimea.” În ședința generală ordinară din 18 Noemvrie 1895 comitetul ei fu constituit în următorul mod: President: Dorimedont Popoviciu stud. iur.; Vice-presid.: Victor baron Vasileco stud. teol.; Secretariu I.: Aurel Polonic stud. fil.; Secretariu II.: Ioan cav. de Cuparencu stud. iur.; Cassariu: Alexie cav. de Grigorcea stud. iur.; Controlor: Victor Polonic stud. iur.; Bibliotecariu: Mihaiu Ivaniuc-Ionescu stud. iur.; Econom: Arcadie Petrovski-Petrescu stud. iur.

Provocare

Onoratele comune bisericești, care nu au solvit încă până acuma abonamentul la „Foaia diecesană” atât din anii trecuți cât și pe anul curent, sînt provocate a trămite cât mai curînd suma restantă însemnată mai jos, la administrațiunea acestei foi și adecă:

Cu 45 fl. — Banloc, Berzasca, Biniș, Brănesci, Brebul, Buchini, Cadar, Cărbunariu, Chevereșul-mare, Cireașa, Ciopodia, Cornea, Dezesci, Drinova, Dulău, Forășești, Greovaț, Jidovini, Jupănesci, Moniom, Oloșag, Povergina, Șopotul-vechiu, Tapia, Valeapai, Vercirova și Zolt.

Cu 43 fl. 75 cr. — Sinersig.

Cu 42 fl. 50 cr. — Percosova.

Cu 40 fl. — Biserica-albă, Furdia, Harmadia, Iabuca, Perovova, Sadova-noaună cu Slatina-mică, Srediștea-mică, Tolvadia, Valea-mare-Pogănici, Zărvești, Zorlențul-mare, și Zorlențul-mic.

Cu 35 fl. — Bolvașnița, Borloveniul-nou, Căvâran, Cebza, Crivina Hodoș, Jdîoara, Lăpușnicel, Marcoveț, Măidan, Mărul, Mutnicul-mic (școala), Orșova, Petroasa, Petroman, Soceniu, Tincova, Vălișoara Visag, și Vlaicovăț.

Cu 30 fl. — Berini, Borloveniul-vechiu, Bujor, Căpăt, Cerna, Cubin, Făget, Folea Furluc, Globurêu, Jittini, Mehadia, Pogănești, Sintesci, Șipet, Topleț, Tufêri Unip și Voislova.

Cu 27 fl. — Omor.

Cu 25 fl. — Bocșa-română (școala), Călnic, Cireș-Timiș, Crășma, cu filia Mal, Dălinești, Dragomiresci, Dubos, Gavoșdia, Hauzesci, Logoj, Logojel, Pătaș, Prigor, Putna, Răcășdia, Răchitova, Rusca-montană, Ruginosu, Sacoșul-turcesc, Scăiuș, Uliuc, și Văliug.

Cu 23 fl. 33 cr. — Vermeș.

Cu 20 fl. — Bărbosu, Bozovicu, Crivina (în prot. Logoj), Dognesca, Fizeș (școala), Giulvez, Homoșdia, Iam, Opațița, Remete-Pogănici, Rêtișor, Rugiu, Rusca, Rusova-noaună, Șoșdia, Têrnova, Togir, Valeaboului, Valeadeni, și Zăgujeniu.

Cu 19 fl. 50 cr. — Herendești.

Cu 18 fl. — Bătești.

Cu 17 fl. 50 cr. — Iertof și Moldova-noaună.

Cu 15 fl. — Alibunariu, Bocșa-montană, Boldur, Cârpa, Ciuchiciu (școala), Comoriște, Coronini, Coșteiu (în prot. Vârșet.), Doloave, Deliblata, Ferendia, Forotic, Gaiul-mic, Gherman, Glogon, Iamul-mic, Iersig, Juresci, Lațunaș, Ogradena, Oravița-română, Pecenîșca, Petrosnița, Recița-montană, Rueni-Turnul, Sasca-română, Seceni, Silagiu (școala), Socolariu, Teregova, Țerova Uzdin, Var, Vasiova, Verendin, Voivodinț, Vrâniut și Zrigibesci.

Cu 14 fl. — Icloda.

Cu 13 fl. 75 cr. — Crușoveț.

Cu 10 fl. — Armeniș, Bascăi, Berliște, Bichigi, Bocșa-română, Bogodinț, Botinești, Broșteni, Calina, Călnic, Ciuta, Cliciova, Corneareva, Coșava, Doman, Drăgșina, Dubova, Eșelnița, Ezeriș, Feneș, Ghertenîș, Gârboveț, Ghilad, Glimboca, Ilova, Jupani cu filia Sudriaș, Lighet, Maciova, Marghita-mare, Margina, Nicolinț (în prot. Vârșet.), Obreja, Ocna de fer, Ofcea, Ohabamutnic, Peștere, Poiana, Prilipêt, Ramna, Romănesci, Rusova-veche, Secaș, Silagiu, Slatina (în prot. Bis.-albă), Solcița, Surducule-mare, Surducule-mic, Susaniu, Valeabolvășnița, și Vucova.

Cu 7 fl. — Stamura-română.

Cu 5 fl. — Agadicu, Birda, Birna, Bogoltin, Borlova, Breazova, Bucovăț, Buziaș, Cacova, Caransebeș, Cârnecea, Cioclova-rom., Coșteiu (în prot. Făget), Cuptoare, (în prot. Bocșa), Cuptoare (în prot. Mehadia), Dalboșet, Dalci, Denta, Doclin, Foeni, Gataia, Gherliște, Gladna-rom., Globucraiova Gornialincova, Grebenaț, Hezeriș, Hittiaș, Honoriciu, Iaz, Jena, Jupalnic, Jurjoava, Lăpușnic, Luncani, Luncavița, Macedonia, Macoviște, Marga, Mehadia, Mercina, Mircovaț, Mocerîș, Mutnicul-mare, Oravița-mont., Partoș, Petnic, Petriloava, Plavișevîța, Potoc, Prisaca, Racovița, Recița-rom., Rudăria, Sacul, Sarazani, Satul-nou, Sculea, Sent-Ianoș, Sêlbăgel, Sichevîța, Silha, Temeresci, Vărădia și Voitec.

Rugăm cu totdeainsul pe onorata preoțime și onoratele comitete resp. epitropii parohiale ale comunelor restante, să binevoiască a lua în considerare, că spesele tipăririi acestei foi, care are a împlini o lacună adânc simțită în viața noastră bisericească și școlară sînt considerabile și că acelea trebuie să le solvim tipografiei. Deci repetim rugarea pentru deportarea sumelor restante, după puțință cât mai curînd.

Administrațiunea „F. D.”

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din Gătaia, se escrie concurs cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumintele sunt:

1. Salariu în bani gata 230 fl. v.
2. 15 Hl. de grâu și 8 Hl. de cucuruz.
3. 2 jugere de livadă.
4. Pentru conferințele învățătoresți și adunarea generală 10 fl.
5. Paușal scripturistic 3 fl. 50 cr.
6. 18 metri de lemne, din cari se încălzește și școala.
7. Cortel liber cu jumătate din grădina intravilanului școlai.
8. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 50 cr.

Alesul va funcționa și ca cantor bisericesc și este deobligat a îndeplini agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, apoi a compune preliminarile

și repartițiunile speselor de cult și bisericești precum și socotelele de cult și ale bisericeii.

Doritorii de a ocupa acest post își vor trimite recursurile adresate comitetului parohial și instruite cu documentele prescrise, oficiului protopresb. al Vêrșetului în *Srediștea-mică*, via Versecz, și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în s. bisericeă, însă nici de cât în ziua alegerii.

1—3 [75]

Comitetul parohial,

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. română din comuna *Herendești*, protopresbiteratul Logojului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt :

1. În bani gata 300 fl.
2. Folosirea alor 4 jugere pământ de arătură ;
3. 28 m. lemne de foc, din cari însă are a se încălzi și sala de învățământ ;
4. Pentru scripturistica 6 fl.
5. Diurnă la conferințele învățătorești 8 fl.
6. Pentru curatorat, dacă îl prevede învățatoriul însuș, 12 fl.
7. Pentru o cutare foaie pedagogică, care va voi învățatoriul a o abona 3 fl.
8. Cuartir liber cu 2 chilii de locuit, cămară, cuină și grădină pentru legumi de $\frac{1}{4}$ de juger ;
9. Dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.

Dela recurenți se cere, ca pre lângă cualificațiune învățătorească bună se poșeadă pre deplin și musica vocală pentru dirigerea corului vocal esistent în comună ; punându-se însă în vedere alegândului învățatoriu, că pentru prestațiunile sale față de cor — dacă va dovedi desteritate îndestulitoare — i-sê va adauge la salariu după un an de probă încă 20 fl.

Recurenții la acest post învățătoreșc au sê-și înainteze recursurile lor ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial din *Herendești*, la oficiul protopresbiteral gr. ort. român din Logoj.

În fine dela recurenți se poștește, ca înainte de alegere se se presênte în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în sânta bisericeă.

Herendești din ședința comitetului parohial ținută la 24 Iulie 1894.

[72] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Pentru stațiunea de învățatoriu la școala comună din comuna *Petroșnița*, prin aceasta se escrie concurs.

Emolumentele sunt :

1. În bani gata 300 fl.
2. Scripturistica 5 fl.
3. 12 metri cubici lemne.
4. Locuință, cu grădină de legumi.

Recursurile elaborate în limba magiară, provêzute cu timbrul recerut și adresate Înaltului ministeriu reg. ung. de instrucțiune publică, până în 12-lea Decemvrie a. c. sunt a se subșterne comitetului administrativ comitatens al Comitatului *Caras-Severin*.

Recurenții au a se prezenta în persoană la Inspectorul de școale reg. ung. din Logoj.

Denumindul învățatoriu este deobligat a îndeplini tot-odată și recerintele cantonale după ritul gr. or.

Petroșnița, în 28 Noemvrie 1894.

[73] 2—2

Senatul școlariu.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățatoriu dela clasa superioară din *Rêtișor*, prin aceasta se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt :

1. Salariu în bani gata 400 fl. v. a.
2. Pentru conferințele învățătorești 10 fl.
3. Pentru adunarea generală 10 fl.
4. Un juger de găment arătoriu și un estravilan de 400°□.
5. Cortel liber cu grădină de legumi.
6. Dela fiecare înmormântare unde va fi poftit câte 30 cr.

Alesul este deobligat a purta și cantoratul bisericesc, a instrua școlarii în ceremoniile bisericești, a-i în vêta herovicile, iermoasele, pricesnele etc. a purta scripturistica comitetului și sinodului parohial și a compune preliminarile, repartițiunile și socotelile cultului și ale bisericeii, apoi va da la fiecare înmormântare școlari, cari au trecut de 10 ani. Mai departe alesul este deobligat a cânta la parastase și amintiri precum și cu ocasiunea eșirei cu st. litie în câmp.

Concurenții au se producă atestat de calificăciune cu calcul general foarte bun și sunt avisăți a-și trimite petițiile adresate comitetului parohial și instruite cu documentele prescrise, oficiului protopresbiteral al Vêrșetului în *Srediștea-mică* via Versecz.

[74] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

